

17 juli 2018
Documentnummer: 2018-045.945
Dossiernummer : K4222

Nummer 35/2018

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen ter vaststelling van de beleidsnota openbare verlichting langs provinciale wegen.

1. Samenvatting

Tijdens de statencommissie Mobiliteit, economie en energie van 18 mei 2016 hebben wij toegezegd u een nieuwe beleidsnota openbare verlichting voor te leggen. Deze als bijlage bijgevoegde nieuwe beleidsnota vervangt de beleidsnota zoals wij die in 2009 hebben vastgesteld. Met dit nieuwe beleidsplan willen wij als provincie een sprong voorwaarts maken. Wij continueren de integrale benadering en het uitgangspunt van “Geen verlichting, tenzij.....”, oftewel “Donker waar het kan, Licht waar het moet”.

Wij hanteren vier doelen voor de openbare verlichting en duisternis vanuit de basisprincipes ‘Slim en Groen’:

Slim: bijdragen aan een veilige en comfortabele infrastructuur in de avond en nacht
Slim: toepassen van innovaties en samenwerken met stakeholders
Groen: bijdragen aan een circulaire infrastructuur die minimaal energieneutraal is
Groen: versterken van duisternis en ecologische waarden

Bij de overwegingen op het gebied van openbare verlichting wordt voor ieder gebied (natuurgebied of niet) en per wegcategorie, in afstemming met de betrokkenen een afweging gemaakt op maat. Daarbij kijken we naar en vanuit de volgende maatschappelijk thema’s:

- Verkeersveiligheid
- Sociale veiligheid
- Ruimtelijke kwaliteit, landschap en duisternis
- Natuur
- Duurzaamheid

Deze vijf maatschappelijke thema’s hebben wij in de beleidsnota uitgewerkt in vier hoofddoelen met bijbehorende doelstellingen. Om de doelen te behalen is verandering en soms versnelling nodig in de gebruikelijke wijze van ontwerpen, aanleggen, beheren en vervangen.

2. Doel en wettelijke grondslag

Doel van deze voordracht is het vaststellen van de beleidsnota openbare verlichting langs provinciale wegen.

3. Procesbeschrijving en planning

In 2009 is het beleidsplan: Beleidsnota verlichting langs provinciale wegen: een leefbare toekomst in licht en duisternis vastgesteld. Tijdens de commissievergadering Mee van 18 mei 2016 hebben wij uw Staten toegezegd een nieuw beleidsplan openbare verlichting aan u voor te leggen.

4. Begroting

Met dit besluit zijn geen aanvullende middelen gemoeid. De benodigde middelen voor openbare verlichting zijn reeds beschikbaar binnen het programma Bereikbaarheid van de begroting 2018 en verder.

5. Inspraak/participatie

Het concept beleidsplan is ambtelijk besproken met alle gemeenten, Fietsersbond en de politie in het Verkeer en Vervoer Beraad. Het plan is tevens voorgelegd aan het Platform openbare verlichting (wegbeheerders provincie). Daarnaast waren bij het samenstellen van het beleidsplan de volgende afdelingen betrokken: Verkeer en vervoer, Wegenbouw, Beheer en onderhoud, Omgeving en Milieu, Landelijk gebied en Water en Ruimtelijke en Samenleving.

6. Nadere toelichting

Inleiding

Dit beleidsplan gaat over de openbare verlichting langs de wegen in beheer van de provincie Groningen. Dit plan gaat echter ook over waar de provincie géén verlichting plaatst. Wegvakken die de provincie bewust donker houdt en met andere technieken veilig en comfortabel maakt voor de weggebruiker.

De belangrijkste doelstellingen uit het vorige beleidsplan zijn “Geen verlichting, tenzij...” en het hanteren van een integrale benadering. De afgelopen periode is hier zorgvuldig invulling aan gegeven.

Met dit nieuwe beleidsplan willen we een sprong voorwaarts maken. Wij continueren de integrale benadering en het uitgangspunt van “Geen verlichting, tenzij.....”, oftewel “Donker waar het kan, Licht waar het moet”. Om deze te behalen zullen wij moeten veranderen en versnellen waar mogelijk.

Dit beleidsplan vormt de input voor ontwerp, beheer- en uitvoeringsplannen van extra infrastructurele maatregelen en verlichting. De doelen en kaders voor realisatie bieden ruimte voor maatwerk bij ieder concreet project, bij dagelijkse beslissingen. Ruimte om aan te sluiten bij actuele omgevingsfactoren. Ruimte om ontwikkelingen in de markt te benutten en nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan. Met iedere beslissing en ieder project zet de provincie weer een stap richting Slim en Groen op het gebied van openbare verlichting én duisternis.

Visie en doelen

De provincie Groningen hanteert vier doelen voor de openbare verlichting en duisternis vanuit de basisprincipes ‘Slim en Groen’:

- Slim: bijdragen aan een veilige en comfortabele infrastructuur in de avond en nacht
- Slim: toepassen van innovaties en samenwerken met stakeholders
- Groen: bijdragen aan een circulaire infrastructuur die minimaal energieneutraal is
- Groen: versterken van duisternis en ecologische waarden

Bij de overwegingen op het gebied van openbare verlichting wordt voor ieder gebied (natuurgebied of niet) en per wegcategorie, in afstemming met de betrokkenen een afweging gemaakt op maat. Daarbij kijken we naar en vanuit de volgende maatschappelijk thema’s:

- Verkeersveiligheid
- Sociale veiligheid
- Ruimtelijke kwaliteit, landschap en duisternis
- Natuur
- Duurzaamheid

Deze vijf maatschappelijke thema’s hebben wij in het nieuwe beleidsplan uitgewerkt in vier hoofddoelen:

Slim

- Veilig, bereikbaar, comfortabel
- Innovatief en samen

Groen

- Donker waar het kan (= inclusief ecologie)
- Circulair (= inclusief energiezuinig)

Van doelen naar realisatie

Om de doelen te behalen is verandering en soms versnelling nodig in de gebruikelijke wijze van ontwerpen, aanleggen, beheren en vervangen. De aandacht gaat vooral uit naar:

- civiele aanpassingen op of aan de weg
- voorkómen van het plaatsen van licht
- inzetten van nieuwe verlichtingstechnieken

- waar mogelijk het saneren van huidige verlichting
De provincie maakt gebruik van de volgende drie stappen bij het ontwerpen, herinrichten en onderhouden van provinciale wegen en de omliggende openbare ruimte. Uitgaande van “geen verlichting, tenzij.....” weegt de provincie licht en duisternis integraal af.

1. Keuze voor wel of geen verlichting: gebiedsgericht én maatwerk

De provincie kiest voor een veilige weginrichting en niet automatisch voor het plaatsen van openbare verlichting. Afhankelijk van het gebiedstype, de wegfunctiecategorie en per wegvak wordt een keuze gemaakt.

2. Keuze voor infrastructurele maatregelen waardoor er geen/minder verlichting nodig is.

De provincie benut in eerste instantie infrastructurele mogelijkheden. De aanleg en vormgeving van de weg is vanzelfsprekend zo veilig mogelijk. De provincie voegt daar diverse technologische innovaties aan toe die de verkeersveiligheid verder ondersteunen.

3. Keuze voor verlichtingsmaatregelen die aan de doelen bijdragen

Op plekken waar dit voor de verkeersveiligheid nodig is, kiest de provincie voor verlichting die het wegdek goed verlicht maar de omgeving donker houdt, aanpasbaar is op de verkeerssituatie, energiezuinig, rekening houdt met de ecologie en zo circulair mogelijk is qua materialen en onderhoud. Daarbij worden ook de kosten over de totale levensduur, bedrijfszekerheid en onderhoudslasten meegewogen.

Vervolg

Het is onze bedoeling deze beleidsnota Openbare verlichting langs provinciale wegen na een periode van 5 jaar (uiterlijk in 2023) te evalueren en waar nodig aan te passen en aan te vullen. In een nog nader op te stellen beheer- en uitvoeringsplan beschrijven wij het huidige verlichtingsareaal met de bijbehorende kosten en gaan wij nader in op het onderhouden en vervangen van de verlichting in beheer van de provincie.

Wij gaan in beheer- en uitvoeringsplannen per onderdeel inventariseren waar de kansen liggen om de doelen snel en effectief te realiseren. Die kansen liggen waarschijnlijk niet op de wegvakken die recent vernieuwd zijn. Maar waar nieuwe projecten op stapel staan, willen wij het maximale uit de kast halen. Ook worden wegvakken bekeken die voorlopig niet op de reguliere planning voor vervanging staan. Ook daar kan het wenselijk blijken met incidentele aanpassingen, stappen te zetten richting de beleidsdoelen tot 2023 (evaluatiemoment). Deze inventarisaties zijn van belang bij het bepalen van welke versnelling in de tijd noodzakelijk en haalbaar is voor het realiseren van de doelen. In scenario's zal worden uiteengezet welke doelen haalbaar zijn in de tijd bij welke inzet van financiële en technische middelen. Daarbij worden ook de verwachte besparingen betrokken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan door sanering minder investeringen, onderhoud en energiekosten.

Wij steken er op in dat de te ontwikkelen scenario's voor uitvoering van het nieuwe verlichtingsbeleid voor wat betreft de vervanging (met name versnelling hiervan) van de verlichting onderdeel wordt bij de besluitvorming van het nieuwe Meerjarenprogramma Beheer en Onderhoud provinciale infrastructuur 2021- 2024. De uitvoering van het verlichtingsbeleid is een zaak van beheer en onderhoud en bij de totstandkoming van het nieuwe programma zal de inzet voor wat betreft het nieuwe verlichtingsbeleid dan ook moeten worden meegewogen. In het beheerplan (uitvoeringsplan als onderdeel van het meerjarenprogramma) zullen dan de concrete maatregelen aan de orde komen.

Uitgaande van positieve besluitvorming uwerzijds zullen wij tot die tijd de vervangingsopgaven (bijv. vervanging door Led), verwijderen van lichtmasten, circulair inkopen maar ook bijvoorbeeld het toepassen van betere reflectie/markering bij wegen en fietspaden, zoals opgenomen in de nieuwe beleidsnota, uitvoeren. Discussie over de mate van versnelling vindt dan plaats in het kader van de totstandkoming van het nieuwe meerjarenprogramma.

7. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 17 juli 2018.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

F.J. Paas , voorzitter.

H.J. Bolding , secretaris.

Behandeld door : I. Kramer
Telefoonnummer : 050-316 4725
e-mail : i.kramer@provinciegroningen.nl

Bijlage bij de voordracht

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Beleidsnota openbare verlichting langs provinciale wegen	<i>rapport</i>

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 17 juli 2018, nr. 2018-045.945;

Besluiten:

1. De beleidsnota openbare verlichting langs provinciale wegen vast te stellen;
2. De te ontwikkelen scenario's voor uitvoering van het nieuwe verlichtingsbeleid voor wat betreft de vervanging (met name versnelling hiervan) van de verlichting te betrekken bij de besluitvorming van het nieuwe Meerjarenprogramma Beheer en Onderhoud provinciale infrastructuur 2021-2024.

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter.

, griffier.

Bijlagen bij het besluit

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Beleidsnota openbare verlichting langs provinciale wegen	<i>rapport</i>